

Ordu və cəmiyyət**“Ordu - ziyalı əlaqələri günümüzün tələbidir”**

Rubrikamızın qonağı AMEA-nın həqiqi üzvü, Azərbaycan Dillər Universitetinin rektoru, əməkdar elm xadimi, filologiya elmləri doktoru, professor Kamal Abdulladır.

- Kamal müəllim, ordunun şəxsi heyətinin əsas hissəsini gənclər təşkil edir. Bu mənada gənclərin ordu sıralarına hazırlanmasında ordu-cəmiyyət əlaqələrinin əhəmiyyətini necə qiymətləndirirsiniz?

- Azərbaycan Ordusunun cəbhə xəttində yerləşən hərbi hissələrində çox olmuşam. Burada xidmət edən şəxsi heyətlə müxtəlif görüşlər keçirmişik. Bu görüşlər səngərdə, ordumuzun müxtəlif bölmələrində, təlim meydanlarında olub. Hiss etmişəm ki, ordumuz Azərbaycan cəmiyyətinin ən çox seçilən, sevilən, hörmət olunan hissəsidir. Orduda xidmət edən əsgərlər də, zabitlər də kifayət qədər intellektual, kifayət qədər ağıllı, düşüncəli insanlardır. Sevindirici məqam ondan ibarətdir ki, bu gənclər daim öyrənməyə can atırlar. Onlarla keçirdiyimiz görüşlərdə verilən suallardan, aparılan söhbətlərdən belə qənaətə gəlmişəm ki, gənclərimiz həm orduda xidmət etdiyi dövrdə bir əsgər kimi, həm də cəmiyyətin bir üzvü kimi son dərəcə ağılla, son dərəcə həssaslıqla düşüncəli, bilən aparıcı qüvvədir. Bu da ondan irəli gəlir ki, ordumuzda tarixin bir çox məqamlarında nəsil-dən-nəsilə keçmiş ideoloji və mənəvi bir ruh var. Ruhsuz ordumuzun bugünkü vəziyyətini təsəvvür etmək mümkün deyil.

- Bu ruh əcdadlarımızın qərinələr keçib gələn nəsillərdən-nəsillərə ərnağan etdiyi vətənpərvərlik, mübarizlik, döyüş-kənlilik ruhu deyilməyib?

- Bəli, bu ruh Dədə Qorqudan gələn ruhdur, bu ruh Şah İsmayıl Xətai ruhudur. Bu ruhun varlığında xanlıqlar dövrünün sərkərdələrinin rəşadəti özünü göstərir. Bu ruhun özülündə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə əsgər və zabitlərin ölkənin müstəqilliyi uğrunda apardığı mübarizələrin ruhu dayanır. Bu ruh Böyük Vətən müharibəsində Azərbaycan oğullarının hünərindən güc alır. Bu gün Azərbaycan əsgərinin Qarabağ uğrunda gedən döyüşlərdə göstərdiyi rəşadət, qəhrəmanlıq bizə deməyə əsas verir ki, ordumuz, xalqımız Ali Baş Komandanın iradəsini, cəsarətli addımlarını dəstəkləyib, əmr və tapşırıqlarını həyata keçirməyə hazırlıqlı bir qüvvədir. Əlbəttə, bu bizim düşmənlərimizi qorxudur. Onlar müxtəlif

təlxiblərlə, yalanlarla Azərbaycan Ordusunun müasir durumuna kölgə salmağa çalışırlar. Ordu ilə təmasda olan hər bir vətəndaşımız yaxşı bilir ki, əzmkarlığı ilə seçilən hərbi qulluqçularımız Vətəninə, xalqına sədaqətliyərlər və millət, dövlət öz taleyini onlara həvalə edib.

- Ordu ilə cəmiyyət əlaqələrinin qurulmasında mühüm rol oynayan ordu-ziyalı münasibətləri haqqında fikrinizi öyrənmək maraqlı olardı...

- Azərbaycan cəmiyyətində ordu-ziyalı əlaqələri və qarşılıqlı əməkdaşlıq həmişə olub. Ziyalılarımız müxtəlif bölgələrə gedir, əsgər və zabitlərimizlə maraqlı görüşlər keçirirlər. Həssas edirik ki, bu əlaqələrin daha da güclənməsinə ehtiyac var. Əsgərlərimizin, gənc zabitlərimizin öncədən qeyd etdiyim kimi daxilində öyrənmək həvəsi var. Onlar bizə maraqlı suallarla müraciət edirlər. Onlar üçün dünyada gedən proseslər çox maraqlıdır. Ordumuzda regionda və dünyada gedən siyasi proseslərin analitik təhlilini aparan gənc zabitlərimiz də çox rast gəlmişəm. Ordu-ziyalı əlaqələri günümüzün tələbidir.

- Kamal müəllim, ordumuzun sıralarında Azərbaycanda yaşayan müxtəlif millətlərin nümayəndələri xidmət edir. Onlar Vətənə övladlıq borcunu layiqincə yerinə yetirirlər...

- Multikulturalizm və tolerantlıq istiqamətində cəmiyyətimiz bu gün son dərəcə böyük nailiyyətlər əldə edib. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev də multikulturalizmi Azərbaycanın dövlət siyasəti elan edib. Bu gün ordumuzda multikulturalizmin müxtəlif əlamətlərini görmək olar. Ölkəmizdə yaşayan müxtəlif millətlərin nümayəndələri Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmanlıq nümunələri göstərirlər, hətta şəhid olurlar. Onların sırasında ən yüksək ada, Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görülənlər də var. Bu ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin bizim qarşımıza qoyduğu vəzifələrə bilavasitə cavabdır və onun ideyalarına sədaqətdir. Ölkəmizdə yaşayan müxtəlif millətlərin nümayəndələri bu gün bir yumruq kimi birləşiblər. Azərbaycanın haqq işi uğrunda birgə mübarizə aparırlar. Ulu Öndər

həmişə deyirdi ki, Azərbaycanda yaşayan xalqların gücü bütövlükdə Azərbaycanın gücüdür. Onlar Azərbaycanımızın ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşə həmişə hazırdırlar. Bu gün ordumuzun əldə etdiyi mənəvi və ideoloji keyfiyyətlərdən biri də budur və bizim üçün bu çox qiymətli dir.

- Azərbaycan Ordusunun 100 illik yubileyini Kamal müəllim hansı düşüncələrlə qarşıladı?

- Azərbaycan Ordusu Ali Baş Komandanın əmri ilə qarşıda duran istənilən vəzifəni asanlıqla həyata keçirmək iqtidarındadır. Yaxşı bilir ki, dünya ictimaiyyəti Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllini Azərbaycandan da, qarşı tərəfdən də sülh yolu ilə tələb edir. Dünyanın bütün sülhsevər xalqları da buna çağırış edir. Azərbaycan tərəfi dünya ictimaiyyətinin, dünyanın müxtəlif ictimai qurumlarının bu çağırışına hörmət əlaməti olaraq məsələnin sülh yolu ilə həll etmək niyyətini həmişə ortaya qoyur. Amma münaqişənin sülh yolu ilə həll olunması uzadır. Böyük şairimiz Məmməd Arazın təbircə desək, "Xalq dözdür-dözdür həddinə, dözdür-dözüm səddinəcən...". Xalqın, millətin, dövlətin də səbr kəməsi dolub. Azərbaycan Ordusunun qazandığı zəfərlər xalqımızın istəyinin real təcəssümüdür. Eyni zamanda düşməne işarədir ki, Azərbaycan dövləti və onun ordusu istər sülh yolu ilə, istərsə də hərbi yolu ilə münaqişənin həllinə nail olacaq. Mən düşməni işğaldan azad olunan Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndində, Lələtəpədə olmuşam. Azərbaycan Ordusunun bu gün o torpaqlarda artıq qaçılmaz və təkbidilməz izləri vardır. Həmin ərazilərdə Azərbaycanımızın üçrəngli bayrağı dalğalanır. Bu bütövlükdə Azərbaycan cəmiyyətinin, dövlətinin Dağlıq Qarabağa qayıdışının, tarixi torpaqlarımızın düşmən əsarətindən xilas edilməsinin başlanğıcıdır.

- Ədəbiyyatda ordu, müharibə mövzusu həmişə aktual olub...

- Ədəbiyyatda müharibə mövzusu qədim Romada ordu üzərində qurulmuş, həmin dövrdə Yunanıstanda ayrı-ayrı fərdlərin qəhrəmanlığı əfsanələşirdi. Əsərlərin süjet xətti də onların üzərində quruldu. Məsələn, Herakl, Aqamemnon, Odisey, Akillesi və bu kimi qəhrəmanları misal göstərmək olar. Bütün bunların şəxsi qəhrəmanlıqları onları ordunun fəvqündən çıxarıb, əlahiddə qüvvəyə çevirirdi. Dediyim kimi, ordunun şücaəti, ayrı-ayrı fərdlərin qəhrəmanlığı ədəbiyyata gəlirdi. Amma nə zaman gəlirdi? Troya yürüşü XI əsrdə baş vermişdisə, Homer əsərini iki əsr keçdikdən sonra yazdı. Yaxud Azərbaycanın tanınmış yazıçısı Məmməd Səid Ordubadi "Qılınc və qələm" əsərini XX əsrdə qələmə almışdisə, orada cərəyan edən hadisələr XII əsrdə baş vermişdi. Bütün müharibələr haqqında ən qiymətli əsərlər məsələn, Lev Tolstoyun "Hərb və sülh" romanı kimi əsərlər müharibədən xeyli sonra yazılıb. Əsərdə faktları yazıçı elə təsvir edir ki, elə bil hadisələrin içindədir. Hadisələr yazıçı beynində, əqlində və ürəyində özünəməxsus şəkildə transformasiya ediləndən sonra qələmə alınır. Bütün hadisələr insan beyninin bir guşəsinə yığılır və bunlar ideoloji, mənəvi və insani hissələrin süzgecindən keçiriləndən sonra hansısa əsər araya-ərsəyə gətirilir.

- Qarabağ mövzusunda yazılan əsərlər sizi qane edirmi?

- Qarabağ mövzusunun ədəbiyyata güclü axınının müəyyən zamana ehtiyacı var. Mən heç şübhə etməm ki, beynlərdə bu proseslər yazılır. Bəzən çox maraqlı və məni düşündürən yazılara, əsərlərə rast gəlmişəm. Erməni əsirliyindən, erməni işğalından qaçıb gizli şəkildə Vətənə dönməyə çalışan insanlarla bağlı yazılan əsərlər diqqətimi çəkib. Tanıdığım bir çox yazıçı var ki, həqiqətən də ədəbiyyata çox dəyərli və sanballı həm bədi, həm də səndli əsərlər töhfə verib.

- Kamal müəllim, ordumuzun zabiti və əsgərlərinə arzularınız, istəkləriniz...

- Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətinə can sağlığı arzulayıram. Ordumuzda xidmət edən hər bir zabiti və əsgəri çox mərd, ləyaqətli və rəşadətli insanlardır. Onlar Ali Baş Komandanın əmrini yerinə yetirməyə hər an hazır olan, gecəsi-gündüzü olmayan ləyaqətli övladlarımızdır. Allah onları qorusun!

Müəssisəni apardı: Lələ HÜSEYNOVA, "Azərbaycan Ordusu"

**Xəbərlər:
hadisələr, faktlar**

Türkiyənin İkiyaka dağlarında PKK-ya məxsus sığınacaq və cəbbəxana ələ keçirilib

Türkiyə Silahlı Qüvvələri ölkənin Hakkari bölgəsindəki Yüksekova rayonunda, dəniz səviyyəsindən 3500 metr yüksəklikdə olan İkiyaka dağlarında PKK terror təşkilatına qarşı antiterror əməliyyatlarını davam etdirir.

İkiyaka dağlarında qayıqlar altındakı uzun tunelə çıxışı olan dörd sığınacaq ələ keçirilib. Burada terrorçulara məxsus cəbbəxana, o cümlədən yaşayış üçün müxtəlif ləvazimatlar aşkarlanıb.

Qeyd edək ki, PKK İkiyaka dağlarındakı sığınacaqlarını "alınmaz qala" hesab edirdi.

İŞİD-in fəal üzvlərindən biri Kiyevdə saxlanılıb

Ukraynanın "Borispol" aeroportunda sərhədçilər İŞİD terror təşkilatının əməliyyatlarında iştirak edən Tacikistan vətəndaşını saxlayıblar.

29 yaşlı Tacikistan vətəndaşı ölkəsinin hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən İnterpol vasitəsilə axtarısa verilib. Məlum olub ki, saxlanılan Tacikistan vətəndaşı 2016-cı ildə Suriyaya gedib və İŞİD terror təşkilatının ən fəal üzvlərindən biri olub.

Əfqanıstanda baş verən partlayış nəticəsində həlak olanların sayı 68 nəfərə çatıb

Əfqanıstanın şərqində yerləşən Nanqarhar əyalətinin Mohmand Dara rayonunda etiraz aksiyası zamanı baş verən partlayış nəticəsində həlak olanların sayı 68 nəfərə çatıb.

Əyalət qubernatorunun nümayəndəsi partlayışın terrorçu-kamikadze tərəfindən törədildiyini bildirib. Onun sözlərinə görə, etirazçılar Mohmand Daranın yaxınlığında yerləşən Aşin rayonunun polis qüvvələri komandirinin istefasını tələb edirdilər. Hələlik ölkədə fəaliyyət göstərən heç bir qruplaşma hadisənin məsuliyyətini üzərinə götürməyib. Taliban hərəkatı isə partlayışla əlaqəsinin olmadığını bildirib.

"Der Spiegel" qəzeti: "Vostok-2018" manevrləri ABŞ üçün siqnaldir

Almaniyanın "Der Spiegel" nəşrinin fikrincə, Rusiyanın sentyabrın 11-də başlayan "Vostok-2018" manevrləri, hər şeydən əvvəl ABŞ üçün siqnaldir.

Bu barədə nəşrin saytında dərc edilmiş məqalədə bəhs olunur. "Əsgərlərin və bir-birinin əlini sıxan liderlərin (RF Prezidenti Vladimir Putin və ÇXR-in sədri Si Cinpin) əks olunduğu kadrlar dünyanı dolaşacaq və bu, hər şeydən öncə ABŞ-a mesajdır", - şərhə belə deyilir. Rusiya ilə müqayisədə Çin o qədər nəzərə çarpmasa da, manevrlər "Çinin iştirakı baxımından xüsusən diqqət çəkir". "Der Spiegel" xatırladır ki, Pekin manevrlərə 3,2 min əsgər, 900 tank və digər zirehli texnika, 30 təyyarə və helikopter göndərib. Ekspertlərin fikrincə, bu, iki ölkənin hərbi əməkdaşlığında yeni səviyyə deməkdir.

Nəşr hesab edir ki, ABŞ ilə Çin arasında ticarət münaqişəsi və Qərbin Rusiyaya qarşı sanksiyaları RF və ÇXR-i yaxınlaşdırıb. Vladimir Putin və Si Cinpin bu il artıq üçüncü dəfə görüşürlər. "Bu, uzun müddət düşmənçilik edən qonşu dövlətlərin tarixində münasibətlərin yaxşı faza-sından xəbər verir", - deyə nəşrdə qeyd olunur.

Sentyabrın 11-dən 17-dək Rusiyanın Uzaq Şərq ərazisində və dəniz akvatoriyasında, həmçinin ona bitişik Sakit okean akvatoriyasında iri miqyaslı "Vostok-2018" manevrləri keçirilir. Orada ümumilikdə 300 min hərbi qulluqçu, mindən çox təyyarə, helikopter və pilotsuz uçuş aparatları, 36 minədək tank, zirehli transportyorlar, 80-dək gəmi və təchizat gəmiləri iştirak edir.

AZƏRTAC-in materialları əsasında